

Logiikka I
Harjoitus 9

1. Todista, käyttämättä itse sijoituslemmaa, seuraava sijoituslemman erikoistapaus: $M \models_s A(y/z)$ joss $M \models_{s(a/z)} A$, kun $A = \forall x(\exists y R_1(x, y) \wedge R_2(x, z))$ ja $a = s(y)$.
2. Päätele luonnollisella päättelyllä kaava $\neg A$ kaavoista $\neg(\forall x A \vee \forall x \neg A)$ ja $A \rightarrow \forall x A$.
3. Millä edellytyksillä edellisen tehtävän päättelyä voidaan jatkaa kaikkikvanttorin tuonnilla ja päätellä $\forall x \neg A$?
4. Päätele luonnollisella päättelyllä kaava $\forall x A \vee \forall x \neg A$ kaavasta $\forall x(A \rightarrow \forall x A)$. Vihje: Tehtävä 2.
5. Päätele luonnollisella päättelyllä $\exists z R(z, z)$ kaavasta $\forall x R(x, y)$.
6. Päätele luonnollisella päättelyllä lause $\forall x \forall y \neg R(x, y) \vee \exists z R(z, z)$ lauseista $\forall x \forall y \forall z ((R(x, y) \wedge R(y, z)) \rightarrow R(x, z))$ ja $\forall x \forall y (R(x, y) \rightarrow R(y, x))$. Vihje: Tee vasta oletus ja päätele ensin ristiriita oletuksesta $R(x, y)$. Mieti myös mitä sijoituksia päättelyssä kannattaa tehdä.